

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben: Félévre 6 K, negyedévre 3 K — f.
Vidéken: " 9 K, " 4 K 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

TNAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter, Lamprecht-palota, földszint, az udvarban hátul.

Az utolsó nap.

„Az utolsó nap!” Szomorú nap, mert a magyar alkotmány leáldozását jelenti és még sem kell kétségbe esnünk, mert ma hintódik el egyszermind a jobb jövő magva. Valaha talán ezt a gyásznapot még piros betűvel fogják beírni a magyar nemzet történetébe, mert ehhez a naphoz fűződik az ellenzék nagyságának emléke is.

Ma délután szűnt meg két országos párt és este 5 órakor a függetlenségi és 48-as pártnak már 180 tagja lett, köztük olyanok, akik négy évtizeden át a 57-es alapot szolgálták és olyanok, akik udvarképesek voltak és ma is azok.

A 67-es középpártot magával ragadta a függetlenségi eszmék hódító hatalma és ereje és végre ledőlt a fal, melyet osztrák dolgos kezek felépítettek a magyar nép és a magyar arisztokrácia között. A magyar mágnások politikai sulyukat átteszik a Lajthán innenre és fenntartás nélkül bevonulnak a függetlenségi Kossuth-pártba. Kos-

suthék fogják demokratizálni a mágnásokat és beléjük fogják oltani a szabadelvűséget.

A mai napon nőtt óriássá a Kossuth-párt és indul el egyszermind aktiv küzdelembe, melynek vége nem lehet más, mint előbb az egész magyar nemzet meggyőzése, majd az osztrákok legyőzése. A szövetkezett ellenzék négyötöde im megtalálta a közös alapot, mely bizton és most már talán rohamosan a perszonál unióig visz.

Szederkényiek hazaa. Apponyiek megtérnek és így Tisza indirekt szolgálja az ország érdekeit, mint a tagadás szelleme, ki isteni rendeltetéséből örökké a rosszat akarja és önkéntelenül jót teremt.

Az utolsó ülés.

Vihar a képviselőházban.

— Saját tudósítónktól. —

Az utolsó ülés, amelyen még beszéd hallik... És ugylátszik, heves, perzselő, tüzes tiltakozás a törvénysértés ellen. Azután leomlik a kárpit s a szereplők megkezdik a

vendégjátékot — künn a havas, fagyott, zimankós vidéken.

A hangulat komor és indulat nélkül való. Tisza előterjesztése után felszólalnak az ellenzék szónokai s azután a gyászszerződés után befejeződik az az országgyűlés, amelyet 1901-ben hívott össze a király. De akkor mégsem exlex választások után.

Az ülés, amelyet még holnapután tartanak, csak aféle formáság. Az utolsó rög, amit a parlamentáriszmus koporsója után dobnak...

Az ellenzék nagy része az Új-párt „Angol királynő”-ben levő klubjából vonult a képviselőházba. A folyosókon jóformán csak a kerültek ügye-bajáról van szó. A bucsuzkodás adja meg a beszélgetések alaptónusát.

Feilitzsch elnököl.

Báró Feilitzsch Arthur fél tizenkettő előtt öt perccel nyitotta meg zsufolt pad-sorok előtt az ülést. A mai jegyzőkönyvet Szócs Pál vezette. Majd bejelentette, hogy a király a Ház ujévi jókívánatait köszöni. Majd bemutatja a király kéziratát, hogy e hó 4-én, délelőtt tizenkét órakor feloszlatja az országgyűlést.

Mesék a szivről.

Izgalmas, küzdéstele álomból felébredve, fásultan és fáradtan így szólt gazdájához a sziv:

— Elég volt az álmodozásból: nem kell több álom. Szerettem, szerettem, küzdöttem, szenvedtem, megismertem az üdvöt, a hitet, a gyönyört és a menyországot, de meg a fájdalmat, a kint, a gyötrelmet is. Fáradt vagyok. Egy vágyam maradt csupán: pihenni, elfeledni mindent, vágyaimat, a boldogságot, a szerelmet, emlékeivel együtt. Szemelj ki számomra kis gazdám egy csendes helyet, dobj a többi lim-lom közé, hogy leljen bepor és feledés engemet is.

A gazdája megsajnálta szegényt, hogy így fiatalon, már is lemond az életről és mindenről, ami szép, ami éltet és lelkesít. De Istenem, ha így könnyűszerrel boldogíthatja, miért is ne tenné meg? Fogta hát és eltette a többi divatját mult holmi közé.

Már el is felejtette, hogy ott van, oly nyugodtan viselkedett. Egyszer aztán egy zord téli napon szegény asszony jött a házhoz és didergő, beteg gyermekének, valamint önmagának holmi régi, kopott ruhadarabot kért.

Inkább unalomból, semmint könyörületből — mert hogy is lehet könyörület ott, ahol a sziv el van dugva a régi holmi között — teljesítették kérését. Keresés közben

azonban rátalált a sziv egykori gazdája az ő nyugalomba vonult szivére. Ugy megörültek egymásnak!

— Edes kis gazdám, könyörgött a sziv, vigyél vissza az életbe, az én világomba. Hadd küzdjek, szenvedjek, hadd tiporjanak és ejtsenek mély sebet rajtam, csak ez a nyugalom, ez a mindig egyforma levegő ne fulasszon! Ezerszer jobbban fáj az nekem, mint a legnagyobb fájdalom. Vegyél vissza magadhoz. Adjál vissza az életnek, az én világomnak, hogy örüljek ismét a szép természetnek, a napsugárnak a virágok illatának, a pacsirta dalának, sőt még a szenvedésnek is.

Es ha panaszkodni mernék újból, kis gazdám, a sok szenvedés miatt, amit az élet rám ró, emlékeztess csak arra a sötétegyformaságra, a vágy- és álom nélküli sivár életre, amit egyideig folytattam. S tudom, hogy új erővel, kitartással, tántoríthatatlanul fogok küzdeni, mert az én életem, az én világom mégis csak a szeretet, a szerelem, az álom, az ábránd, a küzdés és a szenvedés.

II.

Büszkén és elbizakodottan tér haza az Ész, mivelhogy ismételten győzött a Sziv felött.

— Lám, lám, ügyes hadvezér vagyok. — Dicsekedett. — Manapság én nyerni meg a csatát. Ma is egy fiatal leányszíven győzedelmeskedtem, a ki véghetetlen rajongás-

sal szeretett egy fiatal hadnagyot és mégis egy öreg tábornoknak esküdött örök hűséget az oltár előtt.

Ekkor megszólalt a Sziv, bus, panaszos hangon:

— Az igaz, ha mi ketten egymás ellen harcolunk, többnyire te vagy a győztes. De azért néha felém is hajlik a pálma és a te diadalod még sem tökéletes! Hogy is volna hát, ha egyesítenők az érdekeinket és társas üzletet nyitnánk? Osztoznánk a nyereségen. Hallgassuk meg kölcsönösen egymás szavát, támogassuk egymást a helyett, hogy lerontsa az egyik, a mit a másik épített. Pontosan feljegyezzük, hogy mit végzett az egyik és mit a másik, aztán az év végén a szerint osztjuk el a nyereséget.

Tetszett az észnek ez az ajánlat és ráállott próbaképen egy esztendőre. Együtt indultak el a hódító utra és most még nagyobb volt az Észnek a sikere, mivelhogy az embereknek hízelt a gondolat, hogy a szivnek is van része benne, ha az észükre hallgatnak.

Az üzleti év végén együtt nézték át a számadásokat és kitűnt, hogy a Szivnek tiszta nyereségi kontója egészen üres. Mindent az Ész kaparította meg magának. S elhatározta a Sziv, hogy felbontja a szerződést: menjen mindenki a maga útján.

Somló Erzsike.

Ezerjó EGY LITER CSANAK JÓZSEF FÜSZER és CSEMEGE ÜZLETÉBEN. 80 FILLÉR

— Eljen az alkotmány! — süvölti Endrey Gyula.

Az egész ellenzék viharosan éljenez. A képviselők diszben, a tartalékos tisztek diszben és tölténytáskával jelennek meg. (Harsogó kacagás.)

Az ellenzék tiltakozása.

Kossuth Ferenc: Bár reménytelen dolog, egy komoly szót mégis kötelessége intézni a kormányhoz. Akármicsoda is az értéke az 1867. XII. törvényeknek, de az kétségbevonhatatlan, hogy az ország nagyrésztében súlyos aggodalmakat kelti a király ma közölt elhatározása és sokakban azt a benyomást kelti, hogy az alkotmányba ütközik...

Gabányi Miklós: Megszegte a király esküjét! (Óriási zaj.)

Báró Feilitzsch Arthur elnök: Ne vonja be a király személyét a vitába!

Pozsgay Miklós: Igenis, megszegte! Gazember elnök! (Nagy zaj.)

Kossuth Ferenc: Nagy küzdelem küszöbén állunk. A kedélyeknek olyan felindulása közt történik, amelyre 1867. óta nem volt példa. Ő csak a haza javát kívánja, végtelen fájdalommal látja, hogy semmi ok nélkül támad a magyar a magyarra. A függetlenségi vágyat ki nem irthatják a nemzet szívéből s ezek folytatják a küzdelmet tovább.

Pozsgay Miklós: Ott lesz Tisza, ahol a mádi Rosenberg Gyula!

Kossuth Ferenc: Teljes lelki nyugalommal, fölemelt fővel hagyja el a képviselőházat. (Ugy van!) Szélső irányzatot képvisel — fájdalom, hogy ez az irányzat szélső! — de hazánknek jogait feladni nem engedheti egy párt sem. (Nagy éljenzés.)

Gróf Tisza István szólásra jelentkezik. (Nagy zaj.)

Pozsgay Miklós: Le Haynauval! Nyomorult, hazaáruló! Véreb! Az elnök: Rendreutasítja Pozsgayt.

Gróf Tisza István: Elismerését és köszönetét fejezi ki, hogy Kossuth Ferenc a kormány ellen intézte a támadását. Kéri, kövessék a példáját...

Lengyel Zoltán: A kormány esküdtött meg?

Báró Kaas Ivor: A hitlevél!

Gróf Tisza István: Legyenek nyugodtak, mert én is megesküdtem! (Nagy derűtség.)

Pozsgay Miklós: A haza ellen!

Az elnök: Rendreutasítja.

Pozsgay Miklós: Ugyan! Tegye el holnapra!

Gróf Tisza István: A kormány felelős a korona minden tettéért. Kéri a Házat, ne jöjjenek ellentétbe a felelős kormány eszméjével.

Benedek János: Mi már detronizáltunk egyszer!

Gróf Tisza István: Magyarországon nincs antidinasztikus párt!

Kubik Béla: De ön megcsinálta!

Tisza István: Magyarországon

pártkülönbség nélkül minden párt lojális...

Pozsgay Miklós: Csak a hazaáruló kormány nem az! (Zaj.)

Tisza István: Operettszerű forradalmaknak itt nincs hatása. A feloszlatás joga a koronát megilleti... (Óriási zaj.)

Kubik Béla! Hazudik! Hazudik!

Tisza István: A kormány nyugodtan vállalja a felelősséget. (Óriási zaj.)

Az ex-lex választások törvénytelenek.

Gróf Apponyi Albert: Néhány észrevételt tesz Tisza beszédére. Ez szoros alkotmányos kötelessége. A király tényeiért csakugyan tanácsadóit illeti a felelősség. Azonban ezek ne adjanak a királynak olyan tanácsot, a melyek alkotmányjogilag iskolázott embereknek is nehézzé teszik, hogy azokért ne a királyt tegyék felelőssé. Az 1867. X. t.-c. azt az elvet iktatta alkotmányunkba, hogy a király az országgyűlést csak a jövő évi budget és a múlt évi zárószámadások elintézése után oszthatja fel. Az alkotmány eszerint kétségtelenül korlátozza a király feloszlatási jogát. Még talán, a kik vitatják is, vallják, hogy politikai bünt követ el az, a ki a királynak olyan tanácsot ad, melyet a nemzet törvénytelennek tart. Két érv szól ez ellen. Az egyik, hogy az 1867. X. t.-c. szerint a jövő évi költségvetés legyen elintézendő.

Gróf Tisza István: Ez is a lényeg. (Nagy zaj.)

Gróf Apponyi Albert: Tehát a házfeloszlatás most 1904. december 31. éjjel 11 órakor még törvénytelen volt, de 1 órakor már nem törvénytelen! Előkelő ügyvéd erre a fogásra nem merne vetemedni. Figyelmeztet a ratio legis-re, a mely benne van a törvényben is, a mely a budgetmegajánlás jogában nem akart szünetet tenni. Tisza okoskodása senkit az országban kapacitálni nem fog. Sokkal fontosabb volna az ellenvetés, hogy a Ház egyik pártjának sem áll jogában a házfeloszlatás jogának megakadályozása. Nem a kisebbség tartozik arról gondoskodni, hogy a Házban olyan munkabeosztás legyen, melylyel a budgetet elintézni lehessen. A kormány az őszi üléseket fölösleges időpocsékolással töltötte s csak az utolsó napon jött elibünk indennitást kérni. Az új országgyűlés egybehívásának bevallott útja, hogy a Dániel-féle törvénytelen törvénytelen enunciójának érvény szereztessek.

Münnich Aurél: Hát az obstrukció nem erőszak?

Apponyi Albert: Hát ha a kormány azzal a szándékkal kérne indennitást, hogy a jövő országgyűlésen obstruálni lehessen, akkor is visszautasítaná a kivánságot. A felelősség nem azokra hárul, a kik a jogokat védik, hanem a kik megtámadják. Ha tényleg feloszlatja a király az országgyűlést, tiltakozik az alkotmány kardinális garanciája megtámadása ellen. (Nagy éljenzés.)

Az igazságügyminiszter nyilatkozik.

Plósz Sándor: (Nagy zaj.) Az 1838. évi IV. törvények rendelkezése alól az 1867. évi X. kivételt tesz...

Rigó Ferenc: (vontatottan és kinosan) Nagy derűtség.)

Az elnök: Nem tudja ki volt, de ezen ténynyel szemben neki szava nem lehet. (Nagy zaj.)

Plósz Sándor: Óriási zajban néhány szót mond, aztán leül. Viharos derűtség az ellenzéken.

Bánffy nem beszélhet.

Báró Bánffy Dezső állott fel szólásra, de ebben a pillanatban a jobboldalon éktelelen rikácsolás és ordítás támad, majd az összes jobboldali padsorok kiürülnek. Bánffy gunyosan mosolyogva nézi volt gárdájának ezt az izléstelen tüntetését, az ellenzéken óriási a zaj. Végre Feilitzsch elnök déli tizenkét órakor tíz percre felfüggesztette az ülést.

A volt miniszterelnök az ex-lexről.

Báró Bánffy Dezső (nagy zaj): Az ő kormánya idején is foglalkoztak az ex-lexben való házfeloszlatás gondolatával, de el-ejtették, ez alkotmányos garancia pusztítása lett volna. Sokan tanácsolták neki, de nem élt ezzel a tanáccsal. A kormány azonban mégis jónak látta, élni a tanáccsal. Nem akarja a dolog törvényességét bírálni, csak a következetesség szempontjából szól. A tulajdonnak kötelessége lett volna figyelmeztetni a koronát, hogy ilyen rabulisztikus tanácsokkal nem szabad a koronát zavarokat előidézni utra terelni. Ami a múltban törvénytelen volt, az most sem törvényes. Itt még a helyes eredmény, az üdvös vég is ki van zárva. Az ellenzék megmarad azon az állásponton, hogy a lex-Dániel hatása alatt ebben a Házban sem megalakulni, sem tanácskozni nem fog. A felelősség a tanácsadókat illeti, de neki fáj, hogy a vitába mégis belevonják a király személyét. Az ut, melyen a kormány halad, rossz és a dinasztia érdekeinek súlyos veszedelmét jelent. A jobboldal gondolja meg, támogathatja-e a kormányt azon az uton, melyet nemrégén még ő is elítélt. (Nagy helyeslés.)

Ezután **Polónyi Géza** állott fel szólásra.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Bencsik István helyettese. A nagybányai egyházmegye esperesi székét, mely Bencsik István halálával megüresedett, az egyházmegye még a tél folyamán be fogja tölteni. A szavazást még január során elrendelik. Addig az egyházi törvények értelmében Szabó József aranyosmedgyesi lelkész, az egyházmegye egyházi főjegyzője végzi ideiglenesen az esperesi teendőket.

Hivek a lelkészük ellen. A dengelegi (Szatmármegye) községi jegyzőtől értesítés jött a püspöki hivatalhoz, hogy az ottani elaggott református lelkészt, Nagy Károlyt szüntelenül bántalmazzák s valószínűleg üldözik a hivek. Hogy mi vezetheti erre a hiveket, azt annál kevésbbé lehet megérteni, mert Nagy Károly egyike a legbecsületesebb, puritán lelkű, pátriárkális erkölcsű papoknak. Kiss Aron püspök sürgősen utasította intézkedésre az illetékes esperest s egyben felhívta a megye alispánját, hogy az öreg lelkészt karhatalommal is — ha úgy kell — védelmezzze meg.

VIDÉK.

Rémes jelenet egy szállodában.

— Megégett leány. —

Nagyvárad, jan. 3.

(Saját tudósítónktól.) Rémes szerencsétlenség színhelye volt tegnap délután egy előkelő nagyváradai szálloda másodemeleti folyosója. Egy szerencsétlen fiatal leány égett össze a remülten összefutott szállodai vendégek szemeláttára. A borzalmas szerencsétlenségről a következőket jelentik: Ma délután fél három órakor a Rimánóczy fürdő szálloda vendégei velétrázó si-

koltásokra riadtak föl délutáni sziesztájukból. A szörnyű sivities a második emelet folyosójáról repült szét a szállodában, amelynek fölriadt vendégei rémülten futottak ki megtudni, hogy mi történt. Lélekrázó, vérfagy-laló jelenet döbbentette meg a hamar összesereglett szállodai vendégeket. Egy leány a tetőzetig csapkodó láng és füst oszlopban futkározott kétségbeesett, szörnyű sikoltozás-sal a szállodai folyosókon.

Utána rohant az eleven fáklyának szintén sikoltozva, kiáltozva néhány menteni kész szállodai alkalmazott: asszonyok, férfiak. A lángoló ruhájú boldogtalan, egy a szállodában alkalmazott szobaleány: Madarász Juliánna volt, aki tetőtől talpig lángolt és rémületében hol az egyik, hol a másik vendégszobába akart behatolni, hogy a tűzhaláltól valahogy megmeneküljön. Mindenütt eltorlasztották a boldogtalan teremtés előtt az ajtókat, ami a rémes szerencsétlenségben szerencse volt, különben az egy szánalmas áldozat helyett most kitudja hány összegezt szerencsétlen áldozatról kellene beszámolnunk.

Nagy nehezen lehetett csak úgy körül-fogni a mentésre sietőknek az égő szobalányt, hogy pokrócokkal, terítőekkel úgy körülvehették, hogy végre sikerült a tüzet elfojtani.

Mindez a szörnyűséges borzalom alig két-három perc alatt játszódott le, megfagyasztva a vért mindazoknak az ereiben, akik szemtanúi voltak ennek a leirhatatlan katasztrófának. A gyorsan előhívott mentők a boldogtalan leányt a biharmegyei köz-kórházba szállították, a hol gondos ápolás alá vették, de miután negyedfoku (vagyis a leg-súlyosabb) égési sebeket szenvedte, életbenmaradásához nincs remény.

A boldogtalan leány maga volt oka iszonyu végzetének, mert egy szál gyufával fölgyújtotta a szeszszel fölmosott szoba küszöbét, a mely lángot fogott és ettől gyuladt meg a ruházata.

A VÁROSHÁZARÓL.

Katonakötelesek sorshuzása. Az ez évben sor alá kerülő s az 1884-ik évben született hadkötelesek sorshuzása e hó 14-én, délelőtt 9 órakor lesz a városháza nagy termében. Ki milyen számot huz, olyan sorrendben tartozik jelentkezni az idej sorzáson, mely hogy mikor lesz, nem lehet tudni, miután az ujoncok ez évre még nincsenek megajánlva.

A helyivasut villamossá átalakítása. A helyivasut villamossá átalakítása közeledik a megvalósulás felé. A világitási bizottság is nyilatkozott a villamossá átalakítás ügyében és a tanács legutóbbi ülésén magáévá tette a világitási bizottság előterjesztését és megbizta a kiküldött bizottságot, folytassa a helyivasuttal a tárgyalásokat. Vecsey Imre főjegyző, a kiküldött bizottság elnöke a jövő héten egybehívja a bizottság tagjait. Arra a gyűlésre meghívják a világitási bizottság tagjait is. A gyűlésen alighanem megállapodásra jutnak, mert a szerződés tervezetét már megállapították, csupán egy a legfőbb kérdés maradt eldöntetlenül: hány évre hosszabbítsák meg a koncessiót. Ez a pont vita tárgyát fogja képezni. A helyivasut nagy áldozatokat tesz, majdnem egy millió koronát fektet be az átalakításba és ezért rekompenzálni kell a társulatot. A város érdekének szemellett tartása mellett akkor, mikor a város biztos jövedelemre tehet szert anélkül, hogy a polgárságot megterhelné, a legmesszebb menő áldozatot kell meghozni a városnak, hogy egy nagy jövedelmet biztosítson magának és ilyen módon a közóhajnak eleget téve, elősegítse a villamos vasut létesítését és az ebből eredő jövedelemből a pótdót csökkentse.

A légszeszgyár jövedelme. A légszeszgyár, mióta házi kezelésben van, évről-évre nagyobb jövedelmet hoz a város házipénztárának. Az 1903-ik évben a tiszta jövedelem 90,000 korona volt. A múlt évi zár-számadások összeállításán most dolgozik a

légszeszgyár és előreláthatólag a múlt évi jövedelem alighanem felülemelkedik a 100,000 koronán.

A Vöröskereszt-egylet táncmulatsága.

— Saját tudósítónktól. —

A debreceni Vöröskereszt egylet elnöksége Várady Szabó Jánosné elnökle alatt ülést tartott, a melyen a január 14-én rendezendő táncmulatság rendezőségét választották meg.

Megválasztották s elfogadták a fényes sikerűnek ígérkező bál *hölgybizottságába* a következőket:

Bernáth Elemérné, Berger Jenőné, Brunner Edéné, Dobieczy Sándorné, Csanak Józsefné, Potorán Istvánné, Géressy Kálmánné, Vértessyné, Lestyán Adorjáné, Péchy Márta, Varga Ferencné, Forgáchné, Kazinczy Gáborné, Sestina Jenőné, Hutiray Béláné, Szabó Kálmánné, Szögyényi Jánosné, Komlóssy Arthurné, Naszádi Ivánné, Mérey Ottóné, Wolbenheyer Kálmánné, Bosznay Istvánné, gróf Bethlen Sarolta, Hourly Louise, Miskolczy Lajosné, Irinyi Istvánné, gróf Glebersberg Béláné.

A helyi tisztikarok tagjai közül a rendezőség tagjai lettek: gróf Szapáry József kapitány, Straszinczy Károly kapitány, Kunse Gusztáv, Edlinger Oszkár főhadnagyok, báró Waldboth Kelemen, Hámos Loránd hadnagyok, Majorkovics Anton őrnagy, Waldherr Rudolf százados, Perfler Tódor, Lépes Győző, Zivuska Ferenc főhadnagyok, Melezer Károly hadnagy, gróf Csáky Zsigmond, gróf Cséky Árpád kapitányok, Herdicska Kornél hadnagy, Lukács Ernő főhadnagy, dr. Fráter Imre, dr. Langfelder Gyula katonaeorvosok. A honvéd huszárság és gyalogság tisztikarai még nem jelentkeztek, hogy vajjon a rendezői tagságot elfogadják.

Rendezői bizottsági tagok lettek továbbá Somossy László, dr. Szücs Géza, dr. Serly Jenő, Lakatos Gábor, Scholz Elemér, Magoss Kálmán, Bay Adám, dr. Dóczy Emil, dr. Vargha Elemér, Fisch Ernő, dr. Széll Akos, Bay Bertalan, Butykay Tibor, Kernhoffer József, Miskolczy Sándor, Sárvány Zoltán, Szávay Zoltán, Ozory István, Bay Sándor, dr. Várad Szabó János, Szunyogh Zoltán, Szunyogh Sándor, dr. Ujfalussy Géza, dr. Szikszai Szabó László, dr. Arvay Béla, dr. Gébert József, dr. Borzsovay Jenő, Miskolczy Lajos, dr. Cseke Miklós, Pákozdy Sándor, dr. Nyíri Ernő, dr. Kovács József, Fried Erzsé, Kerpely Kálmán, Pusztay Lajos, Sárközy Pál, Győry Kálmán, Ottlik Iván, Naszády Péter, Wolafka Nándor, Sány László.

A bála a meghívókat pénteken bocsájtják ki.

SZÍNHÁZ.

A kornevillei harangok tegnapi előadása ugyan nem nagy készütséget árult el, de azért úgy a nagy általánosságban elég jó ensemblében került színre Planquette zenei remeke. *Sugar* Aranka sokoldalúságának adta tanujelét s mint énekes szubrett, sok tapsot meg virágajándékot is kapott. — Henri márki híres dalában finom ízléssel érvényesítette színes baritonját *Mezey* Andor s meglepően szépen oldotta meg nehéz feladatát *Szilágyi* Aladár, a ki mint Gáspár apó, megérdemelt tapsokat kapott. *Krémer* Jenő mulattató volt, csinosan énekelt *Karacs* Imre is.

Hideg színházi folyosó. Kénytelenek vagyunk megállapítani, még pedig kétséget kizáró módon, hogy a debreceni színház folyosójain valósággal szibériai hideg uralkodik. Az összes folyosókon hideg van, de valósággal az egészségét kockáztatja az, a ki a földszintre vezető folyosóra kimegy felvonások közben. Természetes, hogy a ruhatárban is hideg van s a téli felöltők,

kabátok színház után úgy kihűnnek, hogy tulajdonosaik mikor felveszik, az első pillanatban nem esoda, ha úgy rémlik előttük, mintha jégpáncélt szednének magukra. Az igazgatóság, mely fűtési általánosan részese, a mi az ország egyetlen színházánál sincs, — a miénket kivéve — jó lesz, ha a jövőben nem takarékoskodik a fűtő-anyaggal.

Színházi hírek. Ma, szerdán kerül színre Raimud 3 szakaszos regényes tündéregéje, „A tékozló“ a legutóbbi szereposztással. — Szorgalmasan folynak a próbák a „Bernd Róza“ című 5 felvonásos színműből, melynek vasárnap este lesz a premijere. A színmű főbb szerepeit Jeszenszky Irén, Arday Ida, Kovács Gizella, Csiky László, Palágyi Lajos, Sebestyén Géza, Csontos Gy. és Magasházy János játsszák. — Holnap tartják az első színpadi próbát a „János vitéz“ című operettből. A címszerepet Rózsa Lili fogja játszani.

Csiky László jubileuma. A debreceni szintársulatnak egy kiváló tehetségű tagját: Csiky Lászlót, akinek művészeténél, a színpad világába vetett lelkesedésénél csak a szerénysége nagyobb — ünnepelni akarják kollegái. Ez a kétségtelenül jeles színészember, aki játékaival a magyar vidéki színpadokon mindenütt elismerést fakasztott, magának hirt, nevet és dicsőséget szerzett, e hónapban éri el negyedszázados évfordulóját annak a jelentőségteljes napnak, a mikor először lépett a világot jelentő deszkákra. Huszonöt éve áldoz a kultúra oltárán s mint Thália templomának igazán hivatott tagja, becsülettel töltötte be hivatását. A szintársulat tagjai ma délután értekezletre gyűlnek össze, hogy Csiky László jubileumi ünnepének részleteit megbeszéljék s megállapítsák méltó programját ama szép napnak, a mely az ováció, dicséret és nagybecsülés sugarait veti előre. Debrecen színészétért rajongó közönsége pedig csak örömmel veszi tudomásul, hogy a színésznek egy ilyen kiváló tagját, a kinek művészi játékából maga is élvezettel vette ki a részét, a mi Muzsacsarnokunk falai között fogják ünnepelni. Bizonyára nem fog késni, hogy nagybecsülésével vigye el a művészt megillető leg-szebb jutalmat: az elismerés bábérait.

A Színházi Ujság minden előadás szövegét és színlapját, azonkívül a legérdekesebb színházi híreket is közli. Egyes szám ára három krajcár.

UJDONSÁGOK.

A városi házipénztár tűz-veszedelemben.

Debrecen, jan. 4.

Tegnap délben, — mialatt szünetelt a munka a vározházán, — tűz ütött ki a vasajtóval bezárt házipénztár helyiségében. A veszedelmet azonban az őrseget teljesítő hajdu észrevette s értesítette a tűzoltóságot is. Így a veszedelmet elhárították, mielőtt a tűz nagyobb károkat okozott volna abban a pénztárban, a hol Debrecen város va-

gyonának tekintélyes része fekszik készpénzben.

Az esetről tudósítók a következőket írja:

Tegnap délelőtt 1 óra után, mikor a városházán senkisésem volt jelen a hivatalokban, a melyeknek ajtajai zárva voltak Kalmár Imre hajdulegény észrevette, hogy a városháza emeletének a felmeneteltől számított balszárnyán a házipénztár vasajtáján füst szivárogt ki.

Rögtön értesítette Kovács István hajduörmezt, akivel együtt azonnal vizet is kerítettek.

Csak hogy a pénztár be volt zárva s míg kulcsát előkerítették s az ajtókat kinyitották sok idő eltelt. Ezalatt a füst egyre jobban terjedt, bizonyosságául annak, hogy a tűz égő anyagot talált.

Értesítették a tűzoltóságot is, a mely azonnal megjelent s így közösen nemcsak kinyitották az ajtót, hanem azonnal szét is hányták a küszöböt és az ajtó egyik ajtófáját, mely lángolva égett.

A tűz úgy támadt, hogy az iktató hivatalnak, — mely a földszinten van, a házipénztár első emeleten levő helyiségével közös kéménye van. A kémény a házipénztár küszöbe alatt hajlik el. A kéményben a korom felhalmozódott s így támadt a tűz, melyől meggyuladt a pénztár helyiség küszöbe.

A tűz a pénztár belső faajtáján keresztül könnyen a szobába juthatott volna, a hol a felhalmozott könyvek, faberendezés tüzet foghatott volna.

De még ez esetben sem lehetett volna a kár nagy, miután a város pénzei 4 tűzmentes Wertheim szekrényben vannak elhelyezve, a melyek ha csak a tűz óriási arányokat nem ölt, ellentállottak volna a romboló elemnek.

Igy azonban a küszöbön kívül épen semmi kárt nem okozott a fél óra alatt teljesen lokalizált tűz.

A Debreceni Ujság szerkesztősége és kiadóhivatala: Főúter, Lamprecht-palota, az udvarban földszint. Telefon 141. Hivatalos órák: Reggel 8 órától 12-ig, délután 2 órától este 7 óráig. Este 7 órától a lap szellemi és anyagi részét illető minden megkeresés a Debreceni Ujság nyomdájába: Arany János-utca 47. sz. alá intézendő.

* **Kinevezés.** A kereskedelemügyi miniszter Buga György és Sándor Kálmán posta- és távirati segédtiszteket posta- és táviratisták néven nevezte ki.

* **Ezüst lakodalom.** Az új év első napján ülte meg Kalmár Imre városi hajdu szeretett családja körében 25 éves ezüst lakodalmát. A derék városi hajdu, aki 18 éve szolgálja hűséggel Debrecen nemes városát, nagy számú rokonsága és ismerősei keresték fel ez alkalomból.

* **Tüdős Kálmán a szabadiskolában.** Tüdős Kálmán tanár ma, szerdán délután kezdi meg előadásait a szabadiskolában, melyekre felhívjuk a művelt közönség figyelmét. Tárnya: az iskolai nevelés az ifjúság egészségére. Már a téma olyan, melynek feldolgozására aligha található volna a szabadiskola hivatottabb férfit, mint Tüdős, ki mint főiskolai orvos, évek

óta gyermekek ezreire tanulmányozhatta az iskolai nevelés hatását. Tüdős azokról az ártalmakról fog beszélni, melyeket az iskolázás mai módja a tanulóakra gyakorol, ennek kapcsán tárgyalni fogja az iskola betegségeit s azok okait, valamint az orvoslás módját. Az előadás 5 órakor kezdődik a Kereskedelmi Akadémia dísztermében. A belépés ingyenes.

* **Esküvő.** Dr. Farkas Ignác, a debreceni ügyvédi kar rokonszenves, fiatal tagja e hó 10-én esküszik örök hűséget Szilágyi-somlyón Kálmán Kornélkának, dr. Kálmán Lajos városi t. orvos leányának.

* **Uj hadnagyok tiszthelyettesek és hadapród-örmezt.** A Rendeleti Közlöny tegnapi számának hivatása szerint a király a 39-ik gyalogezrednél dr. Kuczián Gézá, dr. Hajdu Dezsőt, Róth Kálmánt, Katona Mihályt, Liebhart Kálmánt, Majorkovics Elemért, Bisothka Jánost tartalékos hadnagyokká, Szametz Ferencet, Faragó (Feldman) Miksát és Schauer Gábort tiszthelyettesekké, Kóbor Kornélt, Fridrick Gábort, Molnár Jenőt, Erdélyi Andrást, Bachl Ernőt, Tunyoghy Emilt, dr. Deák Sándort, Balogh Sándort, Krausz Róbertet és Klár Istvánt hadapródokká, a 7-ik huszárezrednél Glac Béla, Wertheimstein Henriket, Molnár Ferencet, Bély Kálmánt, Lichtmann Jenőt és gr. Keglevich Miklóst hadnagyokká, Szunyogh Andrást, gróf Teleky Gézá és Miskolczy Jenőt hadapród-örmezt nevezte ki.

* **Az iparoskör bálja.** Az iparoskör bálja tudvalevően a legnépesebb mulatsága mindig a farsangnak. A kör idei bálja február 5-én fog lezajlani a Bika dísztermében, bizonynyal ismét a legfényesebb siker mellett. A Biczó Gyula elnökle alatt működő rendezőbizottság díszes táncrendeket készített a bálra, melynek meghívóit még e hét során széjjel fogják küldeni.

* **A kórház megtelt.** Az abnormis időjárás következtében a kórház betegeinek száma hirtelen emelkedett. Még néhány nappal ezelőtt alig volt meg a rendes létszám, mely más években ilyenkor lenni szokott. A dermesztő hideg s a metsző szél sok szegény ember egészségét ásta alá s a kórház rövid pár nap alatt zsúfolásig megtelt betegekkel. Tegnap és ma mintegy hatvanöt beteget vettek fel. Már minden hely el van foglalva.

* **A debreceni függetlenségi kör** folyó évi január hó 21-én, szombaton az „Arany Bika”-szálló dísztermében zártkörű táncvigalmat rendez. Belépti-jegy személyenként 2 korona. Jegyek előre válthatók a kör helyiségében. Felülfizetések hirtelen nyugtáztatnak. Kezdeté este 8 órakor. A rendező bizottság tagjai: Nagy János, b. b. elnök. Otrókosi Vég János, b. b. alelnök. Tassy Miklós, b. b. titkár. Kalmár Ignác, b. b. jegyző. Kiss András, b. b. pénztárnok. Szendi Imre, b. b. ellenőr. A rendezőség: Alföldi Béla, Bányai Péter, Barcza Barna, Barna István, Balogh János, Bencze Mihály, Boldog Sándor, Báth János, Csizsár István, Csobán József, Dávid Mihály, Gombos Gergely, Harangi Sándor, Hajnak Ferenc, Herczeg János, Horkay Lajos, Horváth Ferenc, Horvát Gábor, Juhász Ferenc, dr. Kocsár Gábor, dr. Király Péter, Kéki József, ifj. Kecskés István, Kecskés István, Kecskés János, Kecskés József, Kertész Mihály, id. Kertész István, ifj. Kertész István, Kertész János, Kertész Imre, Kertész László, Kertész

Lajos, Kertész András, Kegyes István, Kardos Ferenc, S. Kovács Ferenc, Kovács István, Kalmár Ignác, Kerékgyártó József, Komlóssy Imre, Kelemen Gábor, Kálmán József, Kaszás István, Mészáros József, Nyilas János, Ormós Lajos, Polgári Márton, ifj. Pósalaky Mihály, Piros István, ifj. Sarkadi Ferenc, Sarkadi József, Salánki Ferenc, Sárga Imre, Szathmári János, Szathmári József, Szilágyi Ferenc, Szilágyi Lajos, Szabó István, Sz. Szabó László, Szóke János, Tóth Sándor, Vályi Nagy Gusztáv, Varjas Bálint, Varga Béla, Varsányi Imre, K. Vértési István, Vértési István, ifj. Veréb Lajos, id. Zöld János. Belrendező: Tóth Gergely, dr. Varga Lajos, Salánki Mihály.

* **Hadmentesség figyelmébe.** Az 1904. évre szóló hadmentességi díj kivetési listám teljesen elkészülvén, folyó 1905. évi január hó 7-15-ik napjain a városháza (emelet 30. sz. a.) hadmentességi díj nyilvántartási helyiségében 8 napi közszemlére lesz kitéve. Miről az érdekeltek oly felhívással értesítettek, hogy e listát megtekinteni saját érdekükben el ne mulasszák, mert esetleges felszólalások csak a közszemlére télt követő 15 nap alatt vehetők figyelembe. Debrecen, 1905. jan. 2-án. A városi adóügyosztály.

* **Jutalom a rendőröknek.** A rendőrökre holnap ritka nap virrad. A nemes város megemberelté magát s háromszötven koronát juttatott a főkapitány kezéhez, azaz, hogy azt méltányosan ossza szét a rendőrlegénység közt. Háromszötven korona nem sok. Fejenként alig jut öt-hat korona. Többet is megérdemelték volna a nemes várostól, ha már a fizetésüket nem akarják emelni. Ezek a szegény rendőrök a mostani gyilkos hidegben, amikor az emberek a házukba menekült kóbor ebet sajnálják kiverni, ott állottak posztjukon rendületlen kitartással. Zuzmarás hajukkal, jégesapos bajuszokkal, kucsmával a fejükön úgy néztek ki mint egy-egy mikulás. Ezeknek a szegény embereknek becsületességüknek csak a kötelesség érzetük nagyobb, a melyet bizony öt koronával méltányolni nem lehet.

* **Apa és fia.** Május 4-én megirtuk, hogy Miskay Ferenc üzletvezetőségi hivataloszolga, a Tisza-ház házmestere valami családi perpatvarok között súlyosan megsebesítette kis fiának az egyik szemét. Azután olyan hírt merült föl, hogy Miskolczy készakarva, szándékosan tette ezt, hogy a gyermek teljesen elvesztette fél szemét s hogy hónapokig volt ápolás alatt a kórházban. Az utóbbi híresztelések alaposság híján való. A gyermeknek teljesen meggyógyult a szeme, a kórházban egyáltalán nem is feküdt és Miskolczy véletlenségből sértette meg a szemét, mikor a fadarabot bosszusan felesége után dobta.

* **Tegnapi halottak.** Tegnap a következők hunytak el Debrecenben: Özv. Jambó Andrásné ref. 49 éves, Kiss Lajos ref. 26 éves, Albert Julianna ref. 28 éves, Fodor János ref. 68 éves, Ari Józsefné ref. 24 éves.

* **Köszönet a nagyközönségnek.** A fűszerkereskedők alkalmi egyesülése, tudvalevőleg, az idén már magváltotta azon ajándékokat, miket eddig újévkor a közönségnek adni szoktak a kereskedők. A vásárló közönség, belátván a szegények sorsának javítását célzó nemes törekvést, szépen belenyugodott abba, hogy az újévi ajándékok elmaradtak. Valamennyi fű-

szekereskedő kijelentette, hogy a vevők egyáltalán nem követték előzetes sőt nyíltan megdicsérték az új rendet, mely a város szegényeinek annyira üdvére válik. Az alkalmi egyesülés ezton mond köszönetet a közönségnek ezért a dicséretre méltó eljárásáért.

*** Könyves Tóth Kálmán könyve.**

A fővárosban megjelenő „Vasárnapi Ujság” szép elismerésben részesíteti Könyves Tóth Kálmán ev. ref. lelkész „Eletem alkonyán” című könyvét. Többek közt ezeket írja a szép novelláról: E beszédek józan, erkölcsi felfogásokkal, magyaros előadásukkal tetszést keltenek. A kötet különösen olvasókörök, nép- és iskolai könyvtárak s hasonló intézmények számára alkalmas, de a szélesebb körű közönség figyelmét is megérdemlik.

*** Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejáratánál levő kirakatokban.**

* Az angol királynő szálloda fényes éttermében minden este zeneestély. A zeneestélyeken Rácz Károly és a Magyar Testvérek zenekara fekválva játszanak.

* Bál! Keztyűk, legyezők, crepe de chine, moulin depoi, liberty, selyem, bársony és plüsch, plüssé fodrok minden színben, 15 és 25 cm. szélességben, legelőbbben szerezhetőek be Bartha Kálmán főtéri üzletében, városház-épület.

* Kedélyerítő, tréfás (lux) tárgyak, ékszerke, tréfás tombolanyeremények Mentze Henrik újdonságok áruházában.

* Gyenge, görvolykóros, vérszegény, tüdőbajra hajlandó gyermekoknak legjobban ajánlható a Mihailovits-féle iztelen osukamájola, melyet, miután sem kellemetlen szaga, sem kellemetlen íze nincsen, szívesen vesznek be a gyermekek. Kapható Mihailovits J. gyógyszeráránál, Debreczenben.

TÁVIRATOK.

A háboru.

Pétervár, jan. 3. (Az orosz távirati ügynökség jelentése.) Az orosz hajóhad helyreállításának kérdése gyakorlati kivitel nyer. Magánemberek kezdeményezésére magán- és állami-hajóműgyarak és gépgyarak képviselői ama kérdés megvitatására gyűltek össze, hogy lehetséges-e az orosz hajóhadat honi eszközökkel helyreállítani. A tanácskozmány elhatározta, hogy a gyarak munkaképességét illetőleg érdeklődik és feltette, hogy a hajóhad építése három vagy öt, legkésőbbben azonban tíz év múlva meglesz. A kérdés továbbvitelére bizottságot választottak egész Oroszország minden érdekelt iparágának képviselőiből.

Berlin, jan. 3. A Nationalzeitung jelenti: A Hansa nevű cirkáló a csilli öbölben Liotiesantól 30 tengeri mérföldnyire délre egy aknát talált és azt gépfegyverlövésekkel elsüllyesztette.

A képviselőházi ülés vége.

Budapest, jan. 4. Polonyi Géza kéri Feilich elnököt, hogy értesítsék Plósz igazságügyminisztert, miszerint jöjjön vissza, miután a Ház megakarja hallgatni.

Feilich elnök: Arra senki sem kényszerítheti a minisztert, hogy beszéljen.

— De beszélnie kell! Felvilágosítást kell adnia minden esetben! — kiáltják az ellenzéki oldalokról.

Polonyi folytatja beszédét s törvények alapján bizonyítja, hogy igenis a miniszterek

kötelesek felvilágosítást adni, ha a Ház követeli. A ri egyebekben indítványa felett a szavazás trendelését.

— Szavazzunk, — hangzott balról, — szavazzunk most törvényesen is.

Elnök azonban hirtelen berekeszti az ülést.

Szünet után elnök kijelenti, hogy Polonyi kívánságát nem teljesítheti.

Polonyi ekkor kijelenti, hogy tovább beszél. És tényleg beszélni kezd, fejtegetve, hogy a király esküjét szegi, ha ex-lexben feloszlatja a házat.

Viharos helyeslés balról! Ugy van! Igaz! felkiáltások az összes ellenzéki oldalokról.

A zaj egyre nagyobb lesz, azután Polonyi ismét beszélni kezd és stentori hangon kiáltja:

— Ugy áldja és úgy segítse meg az Isten a királyt, amint esküje igaz, vagy hamis.

Éljenzés és taps; jobb oldalon a képviselők felugrának s követik a kormánypártiakat a baloldalon is.

— Rendre, rendre — hallatszik jobbról.

Feilich elnök felugrik helyéről s kiáltja:

— Polonyi képviselő urat ezért a kijelentésért rendreutasítom. (Óriási zaj balról.)

A zaj csillapultával Feilich elnök kéri, hogy tartsák meg őt jóindulatukban.

— Ehez pofa kell! Nem szégyenli magát!

Elnök megint szólni kezd, de szavából semmit sem lehet hallani. Mikor egy percre szűnik a zaj, mégis hallani lehet, a mint az elnök kiált:

— Éljen a király és éljen az alkotmány!

A főrendiház nem tiltakozik a választások ellen

Budapest, jan. 4. A főrendiház mai ülésén báró Prónay Dezső határozati javaslatot adott be, hogy tiltakozzanak a Háznak ex-lexben való feloszlatása és a választások elrendelése ellen. Kijelenti, hogy a miniszterelnök erre vonatkozó s a főrendiházhoz intézett átirata törvénytelen dologtartalmaz. Tisza és gróf Keglevics a határozati javaslat ellen beszélnek. Ezután a Házfelozlatásra vonatkozó átiratot egyszerűen tudomásul vették.

A román kormányválság.

Bukarest, január 3. Sturdza miniszterelnök, a kit a király új kabinet megalakításával bizott meg, ma erről a megbízatásról lemondott. Azt hiszik, hogy konzervatív Cantacuzene kabinetet alakítanak.

Az orosz alkotmánymozgalom.

Moszkva, január 3. A városi hivatalnokok Calicin hercegnek, a város parancsnokának feliratot nyújtottak át, amelyben köszönetet mondanak neki azért, hogy ő kezdeményezte azt, hogy a hivatalnokok kívánságait a kormány elé terjeszték. Ezzel azt bizonyította, hogy ismeri a város igényeit és törekvéseit.

Az angol tengerészet köréből.

London, január 3. Írásbeli kérdésre Selbourne, az admirális első lordja, azt jelentette ki, hogy nem igaz az, hogy az

admirális eltér amaz elhatározásától, hogy Rosyt-ot használja a hajóhad kiinduló pontjául. A terv kialakítását illetőleg pénzügyi és tengerészeti technikai kérdések is tekintetbe jönnek.

Az egyezség.

London, jan. 3. Tokióból táviratozzák, hogy a meghatalmazottak tegnap este háromnegyed tízkor irták alá az egyezséget.

A függetlenségi párt megerősödése.

A nemzeti-párt és a Szederkényi-párt belépett a függetlenségi pártba.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, jan. 3.

Az ország lázas érdeklődéssel várta ama hírek megvalósulását, hogy Apponyi Albert egész pártjával és a Szederkényi-párt belépnek a függetlenségi pártba.

A hír igaznak bizonyult. Ma délután mind a két párt értekezletet tartott és egyhangulag, lelkesedéssel hozott határozattal kimondták, hogy belépnek a függetlenségi pártba. A határozat rendkívüli lelkesedést keltett a függetlenségi pártban s tárt karokkal fogadták, öszszeölték és diadalmasan ünnepelelték a hatalmas ellenzéki pártot, a mely egyesült az ország függetlenségeért harcoló negyvennyolcasokkal.

Erről szóló részletes távirati tudósításainkat az alábbiakban közöljük:

Az értekezletek.

Ma délután három órakor értekezletre gyűltek ösze az Apponyi Albert gróf vezérlete alatt álló nemzeti párt tagjai. Az értekezleten rendkívül lelkes hangulat uralkodott s megjelent azon a párt minden tagja.

Apponyi Albert gróf beszédét, amely mélyeséges hatást tett a párt tagjaira, feszült figyelemmel, néma csöndben hallgatták meg. — Ismertette a helyzetet és megindokolta a közjogi alap tekintetében az állásfoglalás megváltoztatását. — Minthogy a párt tagjai a függetlenségi pártba való beolvadást már föltételeken a Ház ex-lexben való feloszlatásának esetére elhatározták, kifejté, hogy ez a döntő pillanat elkövetkezett s ajánlja, hogy mindannyian menjenek be a Kossuth-pártba.

Egyhangulag, diadalmas éljenzéssel járultak a vezér javaslatához s elhatározták, hogy szándékukról nyomban, indokolt levélben értesítik a Kossuth-pártot.

A Szederkényi Nándor vezetése alatt álló Ugron-párt hasonló lelkesedéssel határozta el délután négy órakor tartott értekezletén, hogy belépnek a függetlenségi pártba s elhatározásukról ők is levél útján értesítették a Kossuth-pártot.

Meghívás küldöttséggel.

A függetlenségi párt tagjai mindannyian együtt várták a pártkörben a két párt határozatát s mikor a belépésről szóló nyilatkozatok megérkeztek, viharos éljenzés zúgott fel.

— Száznyolevan tagja van a függetlenségi pártnak! zugott több oldalról.

— Eljen Apponyi Albert gróf, éljen a függetlenségi párt büszkesége.

Hasolóan kijutott az éljenekből Szederkényi Nándornak és Ugron Gábornak.

Nyomban elhatározták, hogy küldött-ségileg hívják meg új pártfeleiket. Apponyi Albert gróft és a volt nemzeti párt tagjaiért Thaly Kálmán vezetése alatt köldöttség ment el. Thaly Kálmán beszédében kifejtette, hogy büszke örömmel fogadták a belépési nyilatkozatot s meleg szívvvel, tárt karokkal fogadják s ölelik keblükre a nemzeti jogokért küzdő testvéreiket.

Az Ugron párt tagjaiért Polónyi Géza vezetése alatt szintén küldöttség ment.

A fogadtatás.

Este 6 órakor először Szederkényi Nándor vezetése alatt az Ugron-párt tagjai jelentek meg a függetlenségi pártkörbe. Viharos tapsal fogadták őket, összeölelkeztek.

Hét órakor érkeztek meg Apponyi Albert gróf, Gulner Gyula, gróf Károlyi István és Zichy Jenő az egész nemzeti párttal. **Óriási ováció, leirhatatlan lelkesedés támadt.** Zugott az egész épület a lelkesedés szülte viharos tapsok és éljenektől. Összeölelkeztek mindannyian.

Apponyi Albert egyikét mondta leg-szebb beszédeinek, amely során tomboló lelkesedés tört ki. Kifejtette, hogy harminc év alatt mind több remény dőlt romba, amelyet a Deák Ferenc művéhez fűzött. Most halálos sebet kapott a nagy kiegyezési mű: királyi tettel megsértetett. Ezért egész lelkesedéssel határozta el, hogy otthagyják a hatvanhetes alapot és a personal unióra helyezkednek. „Eljöttünk közzétek! Itt vagyunk! És most már ti veletek küzdünk a függetlenség kivívására.”

Tombolt, tapsolt az egész hatalmas nagy ellenzéki párt. Az első pillanatok mély-séges megilletődését a szeretet, a testvérisülés teremtette meghatottságot óriási lelkesedés váltotta fel. Fenségesebb jelenetet ennél elképzelni is alig lehet. Szétárad ez az egész országba s hasonló lelkesedés vezeti a polgárokat, mikor alkotmányos jogaikat gyakorolni elmenni és itélni fognak Tisza István erőszakos politikája felett.

A bankett.

Kilenc órakor az egész ellenzéki tábor, vagyis a száznyolevan tagból álló függetlenségi párt tagjai a Royal-szálloda nagy éttermében bankettre gyűltek össze, a hol a beléptettek tovább ünnepelték.

Tüzes, lelkesítő beszédek hangzottak el s a diadalmas öröm ott ült minden jelenlévő arcán.

A trónbeszéd.

A párt hatalmas megerősödése előtt általános nézet volt, hogy holnap meg fognak jelenni a várba a trónbeszéd meghallgatására. Az ellenzéki tüntetés abban a formában akart megnyilatkozni, hogy az ellenzéki képviselők gyászöltözetben, fekete keztyűvel jelennek meg a trón előtt.

A hatalmas egyesülés után elhatározták, hogy a szövetkezett

ellenzék nem fog felmenni a várba a trónbeszéd meghallgatására.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Mennyi nőtartási díjra tarthat igényt a feleség? (Fővárosi tudósítónktól.) Bíró Jenő magánhivatalnok ellen a felesége válopert indított hűtlen elhagyás címén és egyúttal kérte a törvényszéket, hogy állapítson meg részére havi 80 korona tartásdíjat. A törvényszék, miután a válasz jogerősen kimondatott, teljesítette is a kérelmet, a királyi ítélőtábla azonban a nőtartási díjra vonatkozó részt megváltoztatta és a férjet csak 35 korona tartásdíj fizetésére kötelezte. A Kuria most ezt az ítéletet meg erősítette az itt következő általános érdekű indokolással:

A nőtartási díjkötelezettség terjedelmének meghatározásánál a férjnek a házasság felbontása idejében létező vagyoni helyzete és társadalmi állása, valamint a nőnek a jövedelme az irányadó. Ezekből kiindulva és tekintetbe véve, hogy a felek között nem vitás az, hogy a nőnek sem jövedelme, sem a megélhetésre szükséges más keresetforrása nincs, ellenben a férj, bár ingatlan vagyonnal nem bír, de biztos állásban levő szerényen javadalmazott hivatalnok, a királyi tábla által havi 35 koronában megállapított nőtartási díj az irányadó szempontoknak megfelelő összegnek tekinthető.

§ Ne kölesönözzünk játékosoknak.

(Fővárosi tudósítónktól.) A bíróság döntése is inti a könnyelmű hitelezőt. A múlt év őszén Mária Radnán a községi és körjegyzők összejövetelt tartottak és ez alkalommal ferblit játszottak. Kovács Gyula földbirtokos teljes ittas állapotban sokat vesztett, úgy, hogy pénze elfogyott és az egyik barátja, aki a játékban csak néhány preig vett részt és a ki maga is vesztett, a kártyaszobával szomszédos helyiségben 600 koronát adott kölesön váltóra Kovácsnak. Mikor fizetésre került a sor, Kovács kifogásokat emelt a váltó ellen és a bíróság elutasította jogerősen a könnyelmű hitelezőt keresetével, mert a kereseti váltó alapját tevő kölesönt kártyázás közben a játék folytatása céljából adta. Az a körülmény, hogy a kölesönöszeget nem a játékszobában adta, hanem a mellékhelyiségekben adta, közömbös és a követelésnek bírói uton való érvényesítését megengedhetővé nem teheti. — Továbbá közömbös s különben nem is teljesen tisztázott az a körülmény is, hogy a 600 koronát fölperes. aki állítólag nem is nyert, az alperestől nem is nyerhette, hanem azt mások nyerték el, minthogy még az esetben is kártyázás közben és erre a célra adott kölesönnek kell tekinteni.

Felfordulás Oroszországban.

London, január 3.

Azt jelentik a „Standard“-nak Pétervárról és a hiradásra cáfolat nem érkezett, hogy Svjatoszlav-Mirszkij herceg beadta lemondását a cárnak, a ki a lemondást elfogadta.

Hozzáteszi a jelentés azt is, hogy az új orosz belügyminiszter — hir szerint — Kleigels tábornok lesz. Az európai közvélemény talán sohasem tulajdonított volna akkora jelentőséget egy orosz belügyminiszter lemondásának, illetve egy új kinevezésének, mint épp most: mert Svjatoszlav-Mirszkij herceg demisszionálása a Pobjedonovszcevek győzelmét, tehát a sötétségnek a világosság

fótt való diadalát jelenti, másszóval azt, hogy maga a cár nem fogadja el a liberális irányzatot.

Gőgösen vágta oda alkotmány kérének Miklós cár, hogy mindent úgy fog átadni utódjának, a hogy most van: Svjatoszlav-Mirszkij lemondásának elfogadása mellett szól, hogy állja a szavát az orosz uralkodó.

Nem kell neki a liberális politika, a melyből nem hiányzik az emberi méltóság megbecsülése, ellenben Kleigels generális az embere, Kleigels, aki a reakció egyik kreaturája.

A forradalmi mozgalom ezzel a fordulattal olyan irányzatot kap, hogy kétségtelen, miszerint **Oroszországban már a legközelebbi időben kitör a nyílt forradalom.**

FALRAGASZOKAT olosón készít a DEBRECENI UJSÁG nyomdája.

HIREK.

Éjjeli posta.

A legszebb színész felesége. (Éjjeli expr. tud.) A nagyváradai színpalak mögött érdekes eljegyzési hírről beszélnek Tália kis választottjai. A női kar egyik bájos asszonykája, Tóth Böske, tegnap váltott jegyet Barta Józseffel, a nagyváradai fiatalok egyik rokonszenves alakjával. Az eljegyzési ünnepet igazi bohém jókedvvel ülték meg tegnap este a menyasszony és vőlegény jóbarátjai. A menyasszony Dézsi Alfréd felesége s most válik a férjétől, a legszebb magyar színésztől, mint a nagyváradiak mondják. Házasság tehát csak akkor lesz a dologból, ha válopör befejeződik.

Német-amerikai barátkozás. (Éjjeli express tudósítás.) Mint lapunknak Berlinből jelentik, Vilmos császár az újévi kihallgatás alkalmával az Egyesült-Államok nagykövete előtt azt az óhaját fejezte ki, hogy nagyon szeretné, ha a német egyetemeken ezentul amerikai tudósok is tartának felolvasást, aminek ellenében engedjék meg, hogy az amerikai egyetemeken némekeken német tudósok is tartanak felolvasást. A nagy követ erre azt felelte, hogy mindent megtesz a terv kivitele érdekében.

NÉVJEGYEKET izlésesen és olosón készít a DEBRECENI UJSÁG nyomdája.

KÖZGAZDASÁG.

Gabona-tőzsde.

	50 klggrammonkint	100 klggrammonkint
Buza, tiszavidéki	10.— K.-tól 10.45 K-ig.	
„ pestvidéki	10.— „ 10.35 „	
„ bányási	09.90 „ 10.30 „	
Rozs	7.80 „ 7.75 „	
Árpa, takarmány	7.20 „ 7.40 „	
Zab	7.05 „ 7.30 „	
Tengeri, belföldi	7.90 „ 8.05 „	
Repce káposzta	— „ — „	

Budapesti sertésvásár.

(A kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése 1904. dec. 30-án.) Jegyzések: Magyar elsőrendű öreg nehéz, páronként 400 kilogrammon felül súlyban 106 fillérig, öreg közép páronként 300—400 klg. — Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 112—113 fillérig. Fiatal közép páronként 251—280 klg. súlyban 110—111 fillérig. Fiatal könnyű 250 klg. súlyban 109—110 fillérig.

Mindenféle nyomtatványt

gyorsan, izlésesen és olcsón

kiállít a

Debreceni Ujság

nyomdája,

Lamprecht-palota 42.

CSARNOK.

Anica.

— Regény. —

Irta: **Than Gyula.**

(Folytatás.)

Anica újra lehajolt az édes anyjához és ismételt megcsókolta. A szívét rendítette meg a szeretet nem várt megnyilatkozása a szegény asszonynak. Atszellemült arra pillanat alatt elhalványult, szemei lecsukódtak, élettelenül terült el a parketten. Nem bírta el a nagy boldogságot — megrepedt a szíve.

Egy küzdelmes, fájdalmas élet az első igazi boldogságot, a mindig rajongott, óhaj-

tott gyermeki szeretetet, amikor végre-valahára felébredt, nem bírta el.

A társaságban egy pillanat alatt mélységes szájalom szakadt fel. Orvos is volt közöttük, aki megvizsgálta a szegény asszonyt és megmondta, hogy segítségről itt már szó sem lehet, — meghalt.

Anica felemelte fejét, tekintetét körül hordozta a társaság tagjain, kereste Borrai Gézát. Amint észrevette, hogy ott áll, egészen közel ő mellette, felé fordult és így szólt hozzá.

— Hallotta az orvos szavait?

— Hallottam!

— Akit ön gyámolítani akart, ime halott... Neki szegénynek az Ön védelmére nincs szüksége. Elismeri...?

— El...

— Nos hát uram, most már belátja, hogy az ön jelenlétére semmi szükség sincs.

— Belátom!...

Borrai Géza megfordult és megsemmisülve távozott... Minden reménye tönkre silányult. Most már nem bizhat még a véletlenben sem. Az a rövid út, amelyet a terem ajtajáig tett, redkivül hosszúnak tetszett előtte. Repülni szeretett volna, hogy eltűnjék a társaság elől, mely lenézőleg mérte végig tekintelével.

Amint végre kívül volt az ajtón, egyszerre megszületett a gondolata annak:

— Mi lesz most már velem? Állásomat eljártam, a szívemet összetörtem... Semmi remény, még a valószínűsége se annak, hogy Anicát valaha a magaménak mondhassam... Sőt ellenkezőleg... Harvai... igen... igen... Harvai... most már

megfogja bosszulni, mert nem felejtetheti el, amit ellene elkövettem... Haragja utól ér... Menekülnöm kell... De hát mit ér a menekülés?... Minél távolabb leszek Anicától, a remélt s biztosra vett boldogságtól, annál erősebben érzi a szívem mindazon fájdalmat, amelyet a válás, az örökre való elszakadás érzete támasztott benne...

Merengéséből szelid hang ébresztette fel. Az anyja szólt hozzá, a ki künn várakozott az eredményre.

— Géza! Édes fiam!

(Folyt. köv.)

Az Újévi Vásár

női divatkelme árnázunkban
megkezdődött.

Szabó Lajos fiai cégnél

Debreczen, Rózsa-tér.

Leszállított árban

női divatkelmék, Gyapjúflanellek, Mosó vélezek

Eladó ingatlanok.

1. A Teleki-u. 98. számú ház.

2. Szent-Anna utca végén a helyivasut végvonala s a bábaképző intézetmellett fekvő 1 hold 535 negyszögöl ipartelepnek kiválóan alkalmás beltelek eladó.

Értekezni lehet a tulajdonos **Takarék és Hitelintézetnél** a Hivatalos órák alatt (Csapó-u. 4, sz. alatt.)

Meghívás.

Az „Alföldi Takarékpénztár Debreczenben“ folyó 1905. évi január hó 19-ik napján d. u. 3 órakor saját helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart. melyre a t. részvényesek ezennel meghivatnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az alaptörvény 2000 új részvény kibocsátása által 800,000 koronára való felemelése.

2. Az alapszabályok módosítása.

3. Az igazgatóság és felügyelő bizottságnak választás utján leendő kiegészítése.

Debreczen, 1904. évi január hó 3-án.

Az igazgatóság.

Belépési felhívás

a Korona Takaréék és Hitelszövetkezet 1905. január hó 1-én kezdődő V. évtársulatába.

A Korona Takaréék és Hitelszövetkezet üzleti tevékenysége a kötelező heti betétekre s az így befolyt összegeknek tagjainak olcsó kamatláb mellett elhelyezendő kölcsönökre terjed ki.

Egy törzsbetét 1 korona, melyre 200—260 korona kölcsön kapható.

Az évtársulatok 5 évre alakíthatnak, melynek leteltével a befizetett összeg a haszoneredménnyel együtt, mely az eddigiek szerint 6% a tagok betétei arányában felosztatik.

Kölcsöneinkat a kölcsön tartamára egyszer s mindenkorra aláírandó bélyegmentes kötelezvényekre adjuk. **Kölcsöneink** tehát a váltó kölcsönöknél sokkal előnyösebbek, mert az adós bélyegköltséget takarít meg és nem kell kezeseit 3, vagy 4 havonként, megújuló aláírásokkal terhelni.

Kölcsönök adatainak:

1. A befizetett összeg 1/10 részéig;

2. Egy vagy több elfogadható készfizető kezes jóállás mellett, még azon esetben is, ha azok nem szövetkezeti tagok.

3. Jelzálog kölcsönök ingatlanokra leendő bekebelés mellett.

4. Biztosítékul elfogadható értékekre.

1905. január hó 1-től kezdve kölcsönöket utólagos kamat elszámolásul is folyósítunk. E kölcsön előnye: Kamat levonás nélkül folyósítatik, a kölcsön tartama alatt kamat nem fizettetik, hanem azmagában a heti betétekben számoltatik el.

Ily kölcsönnél minden betét után 200 korona kapható, melyben a kamat s a törlesztési összeg is bennfoglaltatik, sőt ha leszámolás alkalmával még körülbelül 15-16 korona felesleg is maradhat, mely összeg a tagoknak kifizettetik.

A kölcsönkérelmek leggyorsabban elintéztetnek.

A szövetkezetnek 3000 tagja van, kik heti 11.600 betéttel 1.150.000 koronát gyűjtöttek össze.

Kihelyezett kölcsöneink összege 16.000.000 koronára rug.

Új betéti könyvecskék a szövetkezet hivatalos helyiségében, Piac-utca 6. szám. (Dr. Kola-

féle ház) válthatók, a hol is mindennemű felvilágosítások készséggel megadatnak.

Az igazgatóság nevében:

Dr. Kenézy Gyula, elnök.

ifj. Schwarz Vilmos, ügyvezető-igazgató.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 krajcár, 8 fillér.

Levélben tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg be-küldetik.

* Apró hirdetések előre fizetendők. *

Ajánlat.

1 KGR. Papir héju dió 20 kr., 1 kg. darált mák 40 kr. 1 kg. szép mazsola 36 kr., 1 kg. boszniai szilva 12 kr-ért kaphatok Kertész Miklós fűszerüzletében. Csapó-utca és kenyér piac-sarkán.

KIADÓ AZONNAL Kossuth. utca 6. számú házban az udvarban két szobás lakás. Értekez-hetni Kaszanyitzky Endrénél.

ERMELLEKI hegyi bor, 1 liter 30 kr., kapható. Kertész Sándor fűszer csemege kereskedésébe Kossuth u. Simonffyház.

SZÉGEI PAPRIKA különlegességek NAGY RAKTÁRA Lindenfeld J. Jenő fűszer és gyarmatár nagykereskedésében Városház-u, 2

CSAPÓ-UTCA 10 sz (eddig Klein Ignác által birt) üzlethelyiség fűszer üzletnek a jövő 1905 Május 1-től hat évre kiadó, Értekezhetni ugyanott az emeleten lakó tulajdonossal.

A VILÁGHIRŰ MARTELL Cognac, J V F. Martell Debrecen és vidéke részére főraktár Váray József kereskedésében.

SZABNI TANITOK 10 koronáért. Cim a kiadó-hivatalban.

HAJFONATOK, COPFOK. női parókák, einlag hajbetegek, legjutányosabban kapható Boczán Ferenc fodrásznál Hatvan-u. 2 sz. Kifésült női haját veszek.

KISZOLGÁLÁSÉRT lakást és fizetést nyerhetni. Arany-János-utca 42. szám alatt.

DISZNÓULÉSRE rizskása 14 kr.-tól, valamint saját darálású fűszerek a legolcsóbban beszerezhetők Kertész Miklós üzletében Csapó utca és kenyérpiac sarkán.

FEHÉRNEMŰ varrónő, ruha varráshoz is ért, ajánlkozik házakhoz esetleg gomblyukvarrást, javítást vállal. Erzsébet-utca 63 sz.

Eladás.

FOXTIERER kölyök kutya, tiszta faj eladó, Cegléd utca 7 szám

ELADÓ 6 kép, tükrök, és öntött konyha, egész uj. Barna-utca 2. d.

LUGOSFAK, ouláfák eladók. Horváth-féle tanya a Sámsoni sorompó mellett.

ELADÓ fűszer berendezés, üveges álvány 1 kg. bakar szálló 40 kr. Csapó-utca 31.

EGY NAGY hetes kassza és jó karban levő irodabereendezés eladó. Hunyadi-utca 21.

NYOLCZAS SUTHLEVORT Kazán ez évi nyomattal új csöökkel olcsón eladó. Csapó-utca 28.

EGY NŐ KARBAN levő zongora jutányos árban eladó. Értekezhetni lehet, Piacz-utca 42 szám, Fényrda.

EGY JÓ FORGALMU kis vendéglő italméréssel azonnal eladó. Értekezhetni a kiadóhivatalban

Kereslet.

FÜSZERBERENDEZÉS megvételre kerestetik. Cim a kiadóban.

FÜSZER ÉS CSEMEGE ÜZLETBE egy fiatal segéd felvétetik, vidékiek előnyben részesülnek. Cim a kiadó hivatalban.

KÜLDÖNÖK 12-14 éves ügyes, megbízható fiu felvétetik a „Karikás” élclap kiadóhivatalába. Miklós-utca 1 sz.

SZÉP es helyes írásu leány Nagy Lajos frdájába havi 20 korona fizetéssel felvétetik. Piacz-utca 42 szám.

HENTÉS SEGÉD ügyes fiatal felvétetik. Jobbágy Ferencél Szent-Anna-utca 39. sz.

KÉT GYAKORLOTT ing vasalóné felvétetik. Piacz-utca 63 szám. Első Mosóintézet.

EGY JÓ IRÁSU fiatal ember irodába gyakor noknak felvétetik. Cim a kiadóban.

IRODASZOLGA, vagy hasonló minőségű állást keres egy szolid fiatal ember. Cim a kiadóban.

PIACZ UTCZAI fűszer üzletbe egy keresztyén pénztárnokné felvétetik. Cim a kiadóban.

FIATAL segéd felvétetik. Gerstner Kálmán fűszerkereskedésében, Debrecen.

ÜGYES detailista segédet és egy irodai gyakor nokot keresek. Ullmann Salamon fűszer- és csemege kereskedő, Piacz-utca 70.

SZERÉNY IGÉNYŰ fiatal segéd Piacz-utozai fűszer üzletbe felvétetik.

FIATAL iparos 800 korona ovadékkal rendel-kezik, egyletkeknél pénzbeszedői állást keres. Cim a kiadóban.

Hirdetések jutányos áron felvétetnek a „DEBRECENI ÚJSÁG” részére a kiadó-hivatalban, Lamprecht-ház. Piacz-u 42

A bálozó hölgyek figyelmébe!

Tisztelettel tudatom a nagyérdemű hölgyközönséget, hogy a legfinomabb izléssel készitek bál ruhákat és színházi blúzokat a legolcsóbb árban.

Kifogástalan kiszolgálással iparkodni fogok tisztelt megrendelőim legmagasabb igényeit kielégíteni. Kiváló tisztelettel

özv. Nuszbaumné BRUNNER BERTA, Batthyanyi utca 6. szám.

Szabolcs vármegye Nyir-Acsád

községben a vasuthoz közel 1023 magyar hold kiterjedésű birtok azonnal haszonbérbe kiadó, évi bérösszege 13000 korona.

Értekezhetni Lengyel S, jegyzővel Nyiracsád.

Debreczen sz. kir. város világítási vállalata.

Árleszállítás.

A magyar gázizzófény részv. társasággal történt megállapodás értelmében 1905. január 1-től kezdve az Auerizzótestek árát 60 fillérre, az üveghengereket 50 fillérre szállítjuk le.

A t. közönség b. tudomására hozzuk, hogy a valódi Auer árak ezentúl is csak a városi világítási vállalatától szerezhetők be és azzal fényerőre és tartósságra nézve semminemű utózat vagy hamisítvány nem versenyezhet.

A legjobb és legolcsóbb jó ivó vizű kútforrásokat, helyben és vidéken jótállás mellett, többféle szivattyukat nagy választékban, a legolcsóbb árak mellett készítek, ugyancsak vízvezetékeket és szivattyukat jutányosan javítok. Cséplő garnitúrákat és mindenféle gazdasági gépeket, gyorsan s előnyös árért javítok.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Ehrenreich Sámuel, Széchenyi-utca 44. szám alatt.

Csak előkelő társadalmi

állásuk köréből óhajtnak Debreczenben oly lehetőleg közéletű, tekintélyes egyénnel összeköttetésbe lépni, aki kevés szellemi munkával, folyton fokozódó tisztességes és diszkrét mellékjövedelemre akar szert tenni. Névalírási ajánlatokat a társadalmi állás, kor és vallás megjelölésével Mosse Rudolf hirdetési irodájához Budapest, Ferenciek-Tere 3. kértünk, „Mellék-tövedelem” jelígyével.

Elvállal mindenféle szobafestéseket és tapetirozásokat a legjutányosabb árban

HORVÁTH ANDRÁS mázoló-, szoba- és templom-festő DEBRECZEN, Piacz-utoza 21-ik szám alatt.

Derecskei termelő és értékesítő szövetkezet 1905. január hó 14-én d. u. 5 órakor a Polgári „Olvasókörben”

randes évi közgyűlést tart, melyre a tagok ezennel meghivatnak. **Tárgysorozat:**

1. Bankigazgatósági és felügyelő bizottsági jelentések előterjesztése.
 2. A zárszámadás és mérleg jóváhagyása, és a felmentvény megadása.
 3. Igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok választása.
 4. Esetleges indítványok.
- A felügyelő-bizottság által megvizsgált mérleg a fenti helyiségben kifüggesztetett és megtekinthető

Debrecen, 1904. december hó 31.

Az igazgató.